

Z ogromnimi silami je Nemčija dne 16. julija navalila na četverosporazumove armade med rekama Aisno in Marne. Nemški naval je bil naravnost strahovit. Nemcem se je posrečilo predreti prve sovražne obrambne črte in udreti v druge, da posrečilo se jim je celo prodreti do reke Marne in se celo poslati velike dele svojih armad v noči od 17. na 18. julija na južni breg reke Marne. Toda zgodilo se je nekaj, česar Hindenburg ni pričakoval. Vrhovni poveljnik četverosporazumovih čet, francoski general Foch, čegar zmoglosti kot vojskovodja nikakor ne gre podcenjevati, je hipno zbral rezervno armado 71 divizij, med temi 300.000 mož ameriških čet ter začel od vseh strani pritiskati na nemške čete, ki so se nahajale na južnem bregu reke Marne. — Hindenburgu ni preostajalo ničesar drugega, kakor umakniti v noči od 19. na 20. julija svoje čete z južnega brega na severni breg reke Marne. O izgubah na obeh straneh molčijo poročila, da so pa bila ogromna, je jasno kot beli dan.

Nizozemski listi pišejo, da je v tej nemški veleofenzivi in četverosporazumovi protiofenzivi padlo na obeh straneh na stotine mož in vsa poročila soglašajo, da v svetovni zgodovini ni znane bitke, ki bi bila zahtevala več človeških žrtev, kakor ravno sedanja nemška veleofenziva in četverosporazumova protiofenziva ob Aisni in Marni.

Kar je bil za Avstrijo umik ob Piavi, je zdaj nemški umik ob Marni, toda z razliko, da so naše čete prisilile k umiku naravne in vremenske sile, ne pa sovražno orožje, dočim je vladalo ves čas borbe ob Marni krajšno vreme in je le premoč četverosporazumovih čet ter spretnost vrhovnega poveljstva četverosporazumovih armad prisilila Hindenburga k umiku ob Marni — kljub najlepšemu vremenu. Angliška, francoska in ameriška poročila soglašajo, da prinese ta teden odločitev na zapadnem (francoskem) bojišču.

Govornika Jugoslovanskega kluba v drž. zboru.

V proračunski razpravi zadnjega tedna sta govorila poslanca Jugoslov. kluba dr. Verstovšek in dr. Smolaka.

Dr. Verstovšek je imel velepomemben govor, ki je bil temveč vrednosti, ker so govorniki poslušali zastopniki vseh nemških strank. Žal, da ne moremo objaviti celotnega govora, ker bi nam gotovo tudi cenzura ne priustila. Cel govor je bil huda obtožnica Seidlerjevega ministrstva in vsenemških nacionalnih kričarjev. Vlada je kriva neznesnega položaja, ker se ne bavi z mirovnim vprašanjem. Vsi narodi, vsi sloji ljudstva zahtevajo le mir in le samo mir. Toda vlada je dosedaj storila za mir le to, kar se ji je dovolilo iz Berlina. Druga obtožba je bila naperjena proti vladi radi slabe prehrane in preskrbe ljudstva.

Načelje ožigosa dr. Verstovšek brezbriznost ministrov, ki lepo sedijo v velikih dunajskih palačah. V vseh državah se že vršijo posvetovanja o pripravih za bodočo gospodarstvo, samo v Avstriji se nikdo izmed vlade ne zmeni za bodočnost našega gospodarstva. Vlada ne utegne se baviti s temi velevažnimi življenjskimi potrebščinami, ker tuhta le na povelje vsenemških krogov dan na dan, kako bi tlačila slovenske narode, zlasti Jugoslovane. To je tudi njeno edino delo v teh resnih časih. Govornik opisuje preganjanja iz letošnjega leta, označi postopanje vlade nasproti Slovincem in biča ukrep glede avdijske Stajerčijancev. Nato dokaže na podlagi člankov v

Ta denar sem našla pri ranji. Vzemite ga in berite za njo maše za mir njene duše. Nič pride in smela v življenju, naj ima vsaj po smrti večni mir.

Dr. L. L.

Ozdravljen pretepač.

Cesar Frano ni maral častnikov, ki so iskali svoje časti v tem, da so se izkazovali v dvobojih — take je pošiljal cesar brez vsakega usmiljenja ven na kmete. Usoda je doletela mladega pretepača, člena zelo ugledne hiše. Moral je na granico v Ogušlin. Prišel je zvečer v majhno gnezdo in se je vse del v krčmo, ki pač ni bila podobna dunajskim gostilnam. Sedi tako in pase v sobi svojo jezo. V drugem kotu krčme je sedel star gospod od vojaščine, svedo janko je imel kar odpeto, kadil je iz velike pipe, pil iz bokala in bulil v svečo.

Mladi gospod si je mislil: Aha, to bo moj novi stotnik.

Gnan od svoje pretepaške nрави, se je podal z naglimi koraki k staremu in mu stresel vznak zahtevanja pepel svoje smolke na plešo.

Nato se je vrnil na svoj prostor, kakor da ni bil razžaljen nikogar. A tudi stari stotnik, Mladi se je nasmejal, češ: Pačel sem rap v krasno čelo! Kakš možel!

Stari pa je kmalu, kmalu mi takrat pila. Nato je in se prišel potisiti in asenim, pivo v roki, in mladega. Obrnil je glavo in stotnik spet na glavo.

nemških listih in na podlagi govorov na raznih vse-nemških Volkstagih „domoljubje“ naših vsepencev in nemških tiskarjev ter dokazuje o dejstvu, odkod je izvirala ginja proti našemu ljubemu cesarju in cesarici. Ti dokazi so osupnili nemške zastopnike, da so se kar penili jeze in dasiravno so trije nemški govorniki Marckhl, Barbo in Malik se pečali z Verstovškovim govorom, si niso upali izpodbijati navedenih dejstev. Dr. Verstovšek so čestitali na tem govoru zastopniki vsenemških strank.

Drugi jugoslovanski govornik je obravnaval naše jugoslovansko vprašanje in dokazal na podlagi zgodovinskih dogodkov, da so Slovence, Hrvate in Srbe na jugu smatrali vedno kot eno pleme in kot tako pleme mora biti celotno v Jugoslaviji. Posebno je vzbudilo pozornost njegovo izvajanje o Slovincih. Govornik kot dalmatinski Hrvat povdarja, da se bodo Hrvati in Srbi branili do zadnjega moža, če bi katerakoli vlada hotela odcepiti Slovence od Hrvatov in Srbov. Slovenci so na jugu med narodi vokalni, ki imajo vse najboljše lastnosti in so najbolj nadarjeni in zmogni. Zaradi tega ne morejo Hrvati nikdar privoliti, da bi se izročili Slovinci — nemškemu žrelu! To tem manj, ker se ima ves jug od Boke do Balkana zahvaliti le Slovincem, da se ljudstvo zaveda, da je začelo samostojno misliti in ne odjenja od svoje zahteve po samostojni svobodni Jugoslaviji.

Vinski davek zopet straši.

Nemškonacionalni finančni minister Wimmer si je zmisllil, da bi bilo začetkom sedanjega državno-zborskega zasedanja prav umestno uvesti vinski davek. Misli si namreč s svojimi nemškonacionalnimi pajdaši, da bi bilo dobro uvesti ta visok davek, ker bi zadel najbolj Jugoslovane kot vinogradnike. Toda zmotili so se neprijatelji slovanskih vinogradnikov:

Zadeva ne gre tako gladko. Slovenski poslanci so dobili močno oporo v čeških, poljskih in socialdemokratskih zastopnikih in so že v četrtek, dne 18. t. m., preprečili razpravo o tem davku v finančnem odseku. Upamo, da se bo še ta teden — preprečila ta nakana vlade in s tem se bo tudi vsaj za nekaj časa zavlekel od vlade in Nemcev predlani vinski davek.

Nemški nacionalci, radikaleci, vsenemci in kakor se že sploh imenujejo vsi naši neprijatelji v nemškem taboru z nemškimi krščanskimi socialci v red, bi samo na ljubo vladi radi upeljali visok vinski davek. Kaj pomaga, če pošilja n. pr. gornjeradgonski Wratshko papirnate proteste okoli po svetu, poslanci Stajerčijancev: Markl, Malik, Barbo, Lučovnik in drugi pa že komaj čakajo, da bi z ogromnim novim davkom obremenili in s tem tudi ugonobili vinogradnika. Stajerčijanci, ki ste romali na Dunaj protestirati proti svobodni Jugoslaviji, le primite vaše nemške poslance za ušesa. Na ljubo Seidlerjevi nemškonacionalni vladi hočejo naprtili vinogradnikom velik davek, katerega se ne bi mogli menda nikdar več znebiti. Nemškim poslancom pač ni za svoje vplivce, ne za blagor vinogradnikov, ampak oni bi samo radi držali Seidlerjevo protislovansko vlado in ji z dovolitvijo novih davkov pomagali iz blata.

Nemčurji pa radi tega svojim poslancem že zamerili ne bodo. Saj sami tudi niso boljši. Kakor sami niso na Dunaju zinili besedice o potrebi miru, tako tudi njih poslanci ne bleknejo ne erke o miru. Ti ljudje hočejo, da se vojska Nemčiji na ljubo nadaljuje in zategadelj je tudi treba, da se ljudstvu še nalagajo nova bremena. Naši nemčurji pa so slepi,

Ta je skočil in vpil: „Gospod, vi se preveč predzate!“

„No, no“, ga je miril stari stotnik v slavni graničarski nemščini, „jaz sem mislil, on pride iz Dunaja in je moj nadporočnik. Jaz ubogi graničar sem se hotel naučiti nove manire, menil sem, ker mi je stresel pepel na glavo, da je to običajni pozdrav med častniki na Dunaju.“

Grof se je tresel jeze. Vzel je svečo raz mizo in potisnil graničarju v roko in zvenketal do druge stene. Od tam je pomiril in vpilnil s strelom luč kriče:

„Sedaj vidite, gospod stotnik, po čem je mast. Užalili ste me in jaz zahtevam, da se bijete takoj z menoj!“

„Rad, gospod brač“, je prižgal mirnodušno stari graničar svečo in jo potisnil grofu v roko, — „jaz se bom bil s vami, Ali vi ste že streljali, zdaj pridem jaz na vrsto. Dajte mi drugo pištolo in stojte mirno!“

Nerodno se je zibal stotnik z zifin, nerodno je maril, stara roka se je tresla.

Grof je prebledel in zakrčkal: „Ali gospodine stotnik, saj ne znate streljati!“

„Seveda ne znam“, je ušesno doživljeno stotnik, pa se hčnem manjiti.“

Grof je sklenil z zifin in se zgrudil na tla. Stotnik je pljuskal svoj čifal in odšel.

Mladi se je jazil znoj po obrazu, pri se-
stojin.

in ne vidijo in ne slišijo, ampak so tako zagamani v svojo nemškutarijo, da bi slavili tudi vsakega vse-nemškega hujšaka, ki bi jim zažgal hišo — če bi le kričal, da je velik nemški prerok.

Cvetke rekvizicije živine.

(Piše kmet iz mariborskega okraja.)

Živinorejci smo uboge pare. Fišerjevi nakupovalci delajo z nami kakor svinja s plevami. Gorje tistemu, ki se ne zna na ta ali drug način prikupiti obilastnim gospodom. Povsod sicer ni tako, a reveži, stokrat reveži smo tam, kjer pašuje kak naš neprijatelj kot nakupovalec. Ker nobena prošnja pri Fišerju, ne pri graški vnovčevalnici nič ne pomaga, sem primoran se obrniti potem časopisja do javnosti in okrajnega glavarstva da bodo videli, kako se postopa z nami slovenskimi kmeti.

Najprvo pogledimo, kako izgleda tisti instrument, ki se mu pravi „dvojna mera.“ Meni so vzeli zadnje vole in mi pustili samo 1 kravo, 1 teličko in 1 tele. Posestva imam nad 20 oralov. Sedaj le obdeluj, če moreš, svoje niive! A kaj to mar g. nadzorniku in njegovemu nakupovalcu! Moj sosed pa ima še vedno 12 glav ivine, čeravno mora za isto kupovati krmo. Kako se je pri njem zasukal oni čudni instrument, mi je in ostane uganka.

Drug slučaj: Uboga posestnica s posestvom okoli 18 oralov zemlje, ima moža na fronti. Vzeli so ji že oba para volov. Posestvo je hribovito. Obljubili so ji vprežno kravo. Sirota je bolj omejena, si ne ve sama nič pomagati. Ali mislite, da so ji dali obljubljeno kravo? Kaj še! Posmehujejo se ji, ko toži, da ne more obdelati posestva, ne pridelkov spraviti pod streho. Kaj bo rekel mož, ko bo našel ugonobljeno posestvo? Druga žena, vdova, ki zna jezike bolj rabiti, pa je dobila za stare vole celo lepe in mlade voličke, dasiravno jih ne rabi tako nujno. Če pa pride revež se pritožiti ali prositi k nadzorniku, pa se ga kratkoma zavrne. Odkrito povedano: Za uboge ljudi ima pravica zavezave oči.

Poznam prijatelja v sosedni občini, ki se je pisмено obrnil do nekega poslanca. Ko je nakupovalec to zvedel, je rekel: Ker si se pritožil, boš moral dati svoje vole, sicer bi ti bili pa ostali. Torej se prositi ali pritožiti se ne smemo, ker se s tem čuti jo nekateri nemški gospodje užaljene!

In potem, pogledite na dan prevzemanja živine na sejmšče v Mariboru, v Rače, v Bistrici ali na Pesnico! Cela tropa mesarjev, večinoma dobrorejenih nemčurjev, se vsuje in „kontrolira“ cenitev živine. Krik in vik ljudi, ki so neizmerno obogateli v vojnem času na račun kmetijskega ljudstva, se razlega daleč naokoli. Nesramne psovke, pravo mesarsko zabavljanje in zbadanje leti na nas. In ali mislite, da se kdo zavzame za nas, ki smo s težavo zredili živino? Kaj še! Tisti, ki bi nas morali braniti, sedijo pri mastni pečenci in litru sladkega vinca, kmet pa le čakaj cel dan pri svoji živini na dežju, maru ali pekočem solcu. To so razmere, da se Bogu smili! Vprašam: Okrajno glavarstvo, kje si, da mirno gledaš, kako se mestni bogataši in razni drugi trebušniki norčujejo iz kmetijskega ljudstva. Zahtevamo, da se tem krivičnim in kričečim razmeram pride v okom.

Naše potrpežljivosti bo prav kmalu konec!!

Krompir, seno in slama.

Na mnoga vprašanja glede zasege in cen sena, slame in krompirja objavljamo po uradnih določilih:

Z naredbo urada za ljudsko prehrano je določena zaplomba letošnjega krompirja. Zaplomba stopi takoj v veljavo in zadeva tudi zgodnji krompir. Urad določi času primerno, katere množine krompirja se imajo oddati za prehrano prebivalstva, čet in v industrijske svrhe. Kakor hitro je dosežena letna množina, preneha zaplomba. Kljub zaplombi se prepuusti kmetovalcem za prehrano svojcev, delavcev in uslužbencev potrebni krompir, krompir za seme in z določenimi omejitvami za človeško prehrano nesposobni krompir za krmo. Tudi se morejo navzlic zaplombi pod pogoji, katere je prehranjevalni urad že priobčil, sklepati pogodbe za prodajo krompirja. Za prevzetje zaplenjenega krompirja so poklicani samo nastavljeni vojnoprometnega zavoda. Oddaja krompirja je vezana na uporabljene izkaznice in se v mestih z nad 10.000 prebivalci dodeli določenim oddajalnicam. Najvišja cena pridelovalca za krompir, ki se odda do 1. julija prostovoljno, se določa na 100 K za meterski stot. Po preteku vsakih 12 dni se zniža ta cena za 16 K, tako da do dne 4. septembra v veljavi najvišja cena 20 K. V teh cenah je obsežna nagrada 5 K za meterski stot za prostovoljno oddajo. Ako se ne izvrši prostovoljna oddaja, se uporabi v naredbi dne 8. marca 1917 določena najvišja cena 13 K, ki se pri prisilnem odvzetju krompirja zniža za 20%, torej na 12 K.

Za seno in slamo morajo po odreditvi urada za ljudsko prehrano z dne 3. junija 1918, drž. zakl. št. 118, oddati potrebne Posredovalnice za krmo pod obvezno steno in slamo pridelovalcem za vs. stot in slednja (določila) slednje cenaz. A za svoje vsaj vrst